

Ruzsa György

Reflecții asupra icoanei cu chipul lui Hristos, placată cu argint și înrămată, provenind din atelierul aurarului Anton Mihailovici Chevarzin

Cuvinte cheie: icoană a lui Hristos, rame de argint pentru icoane, cutii pentru icoane, aurarul Anton Mihailovici Chevarzin (Антон Михайлович Чеварзин)

Studiul tratează în detaliu tema capacelor și a cutiilor de argint pentru icoane. Acesta analizează o icoană a lui Hristos din punct de vedere artistic, teologic și tehnic.

Miklós Alpár

Antal Herrmann și colegii săi de școală

Cuvinte cheie: Antal Herrmann, Kolozsvár/Cluj, colegi de școală, cerc de autoeducație

Antal Herrmann (1851–1926) a fost primul lector universitar (cadru didactic asociat) de etnologie din Ungaria, fondator de școală etnologică, pe care istoria științei îl consemnează drept unul dintre fondatorii și inițiatorii celor mai importante organizații și reviste de specialitate ale etnologiei maghiare din epocă. Studiul de față scoate în evidență un strat specific al rețelei de relații clujene a lui Herrmann – comunitatea de elevi ale cărei membri s-au cunoscut pe băncile Liceului Romano-Catolic din Cluj și, parțial, ale Universității Regale Maghiare din Cluj. Dintre aceste persoane, mai multe au urmărit îndeaproape, iar în unele cazuri au și sprijinit, evoluția profesională a fostului coleg de clasă, Herrmann Antal, în Clujul perioadei 1890–1919. Studiul oferă, de asemenea, o perspectivă asupra modului în care s-a format sensibilitatea filologică a lui Herrmann, mai întâi în cadrul cercurilor de autoeducație din învățământul secundar, apoi în mediul universitar.

Berki Tímea

Zilierii educației de masă? Rețeaua distribuitorilor revistei *Vasárnapi Újság* din Cluj

Cuvinte cheie: educație, intelectuali, istoria periodicelor, provincie, rețea de distribuitori, Vasárnapi Újság (1834–1848), Sámuel Brassai (1797? –1897)

Revista clujeană *Vasárnapi Újság* (1834–1848), redactat de Sámuel Brassai, nu a fost un demers de o persoană, întrucât aceasta publica articole semnate cu nume sau publicate sub pseudonim, reportaje din provincie și preluări din alte reviste. De asemenea, informațiile din revistă privind posibilitățile de achiziție și abonare indică faptul că exista și o rețea de distribuție. Studiul se concentrează pe analiza acestei comunități. Analiza rețelei de distribuție, ale cărei membri au fost în majoritate transilvăneni, poate evidenția mai multe aspecte privind rolul revistei: rolul jucat în funcționarea acesteia sau unele aspecte topografice, evoluția carierelor individuale, etapa în care are loc întâlnirea acestor intelectuali cu revista, modul în care aceasta se leagă de interesul față de popor, de problema educației de masă, sau felul în care se organizează astfel o comunitate în sfera de influență a revistei și importanța pe care o are această comunitate în viața publică socială a Transilvaniei din prima jumătate a secolului al XIX-lea.

Kovács Karola

Granițe etnice și dinamici de putere în căsătoriile mixte româno-maghiare din Cluj

Cuvinte cheie: etnicitate, căsătorii mixte, granițele etnice, bilingvism, Cluj-Napoca

Cluj-Napoca este unul dintre orașele reprezentative ale conviețuirii multietnice din Transilvania: este locuit de români, maghiari, romi și, într-o măsură mai mică, germani, fiecare purtându-și propria identitate culturală și socială. În acest context, suprapunerea diferențelor lingvistice și confesionale poate consolida și intensifica granițele etnice. Cercetarea se plasează la intersecția acestor granițe etnice, acolo unde contactul dintre grupuri devine cel mai vizibil: în cadrul căsătoriilor mixte. Scopul cercetării este de a arăta, prin exemple personale, cum se formează granițele dintre grupuri și cum se manifestă relațiile de putere în familie. Lucrarea, de natură calitativă, se bazează pe colectare primară de date, în cadrul căreia am realizat 11 interviuri semi-structurate cu persoane aflate în căsătorii mixte.

Molnár Angéla-Szilvia

Cine este „tyármagyar”? Narațiuni de delimitare din Gyimes

Cuvinte cheie: etnonim, relații interetnice, ceangăii din Ghimeș, ceangăii moldoveni, ideologie lingvistică

Studiul analizează (re)definirea simbolică a granițelor între comunitățile ceangăiești din Gyimes și Moldova prin intermediul etnonimului „tyármagyar”. Analiza interviurilor înregistrate arată că etnonimul funcționează simultan ca stigmat lingvistic, instrument de categorizare și mijloc de menținere a granițelor și a ierarhiilor interetnice, contribuind totodată la punerea sub semnul întrebării a validității etnice a membrilor unor comunități ceangăiești.

Kürti Tünde

Mitul muncii libere: interpretări ale disciplinei muncii și libertății din perspectiva istoriei muncii

Cuvinte cheie: disciplina muncii, libertate, muncă cu sens și muncă inutilă, precariat, venit de bază necondiționat

Studiul analizează relația dintre disciplina muncii și libertate dintr-o perspectivă istorică. Demersul pornește de la interpretarea lingvistică și culturală a conceptului de muncă, precum și evoluția sa istorică. Prezentarea istorică continuă de la concepția despre muncă în antichitate, trecând prin creștinism și reformă, până la formarea societății moderne a muncii. Prezentarea teoretică este completată de analiza a 32 de interviuri semi-structurate, realizate cu angajați din România, care lucrează în diferite sectoare. Analiza examinează tehnicile de disciplinare a muncii, în special ceea ce privește remunerarea, controlul asupra timpului, relațiile personale și supravegherea. Ulterior, problema controlului și a libertății este abordată din perspectiva fenomenului muncilor cu sens și al muncilor inutile, a situației precariatului, precum și venitului de bază necondiționat.